

VÄETISTE JA TAIMEKAITSEVAHENDITE (VTK) MIINIMUMNÕUDED

NÕUE 1: Orgaanilisi ja mineraalväetisi ei tohi laotada 1. detsembrist kuni 31. märtsini ja muul ajal, kui maapind on kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üleujutatud, või veega küllastunud maale

Tõsidus: Hinnatakse selle põhjal, kas rikkumine on toimunud piiranguteta alal, veekaitsevööndis (VeeS § 29) või kaitstaval loodusobjektil (LKS § 4).

Ulatus: Hinnatakse, kui suurele alale haritavast maast on toimunud orgaaniliste ja mineraalväetiste laotamine toimunud.

Püsivus: Hinnatakse mitu korda on keelatud ajal laotamine toimunud. Keelatud on juba esmane laotamine keelatud ajal.

	1	2	3	4
	Mõju keskkonnale praktiliselt puudub	Mõju keskkonnale on vähene	Mõju keskkonnale on oluline	Mõju keskkonnale on väga suur
Tõsidus		Tegevus toimub piiranguteta alal	Tegevus toimub veekaitsevööndis.	Tegevus toimub kaitstaval loodusobjektil
Ulatus		Kuni 10 % kogu haritavast maast	11- 50 % kogu haritavast maast	Üle 50 % kogu haritavast maast
Püsivus		Üks kord taotluse aastal keelatud ajal	Kaks korda taotluse aastal keelatud ajal	Üle kahe korra taotluse aastal keelatud ajal

NÕUE 2: Vätise laotamine pinnale on keelatud haritaval maal, mille maapinna kalle on üle 10%. Kui maapinna kalle on 5-10%, on pinnale vätise laotamine keelatud 1. novembrist kuni 15. aprillini.

Tõsidus: Hinnatakse seda, millisele kaldega alale vätiseid laotati

Ulatus: Hinnatakse, kui suurel alal keelatud tegevus toimub.

Püsivus: Hinnatakse, mitu korda on vätiseid keelatud kohas laotatud.

	1 Mõju keskkonnale praktiliselt puudub	2 Mõju keskkonnale on vähene	3 Mõju keskkonnale on oluline	4 Mõju keskkonnale on väga suur
Tõsidus			Vätise laotamine toimub haritaval maal kaldega 5-10 % perioodil 1.november-15.aprill	Vätise laotamine haritaval maal kaldega üle 10 %
Ulatus		Kuni 10% kaldega alast	11- 50% kaldega alast	Üle 50 % kaldega alast
Püsivus		Üks kord taotluse aastal keelatud kohas	Kaks korda taotluse aastal keelatud kohas	Üle kahe korra taotluse aastal keelatud kohas

NÕUE 3: Allikate ja karstilehtrite ümbruses on 10 m ulatuses veepiirist või karstilehtrite servast keelatud väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine ning vee kvaliteeti ohustav muu tegevus

Tõsidus: Hinnatakse väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamist keelatud kohas.

Ulatus: Hinnatakse, kui suurel alal keelatud tegevus toimub. 100 % moodustab kogu 10 m ulatusega ala.

Püsivus: Hinnatakse, mitu korda on keelatud kohas väetisi või taimekaitsevahendeid kasutatud või muud vee kvaliteeti ohustavat tegevust teostatud.

	1 Mõju keskkonnale praktiliselt puudub	2 Mõju keskkonnale on vähene	3 Mõju keskkonnale on oluline	4 Mõju keskkonnale on väga suur
Tõsidus		Muu vee kvaliteeti ohustav tegevus veekaitsevööndi.	Väetisi ja taimekaitsevahendeid kasutatakse lähemal kui 10 m allikatest ja karstilehtritest	Väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine <u>oluliste</u> allikate ja karstilehtrite ümbruses (lähemal kui 50 m)
Ulatus		Kuni 10% piiranguga alast	11% kuni 50% piiranguga alast	Üle 50% piiranguga alast
Püsivus		Üks kord taotluse aastal keelatud kohas	Kaks korda taotluse aastal keelatud kohas	Üle kahe korra taotluse aastal keelatud kohas

NÕUE 4: Põllumajandusloomade pidamisel peab sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla mahutama vähemalt nende 8 kuu sõnniku ja virtsa. Kui sügavallapanuga laut ei mahuta kaheksa kuu sõnnikukogust, peab laudal olema ülejääva koguse mahutav sõnnikuhoidla. Sõnnikuga kokkupuutuvad konstruktsioonid peavad vastama sõnnikuhoidlatele esitatavatele nõuetele. Kui loomapidaja suunab sõnniku hoidmisele või töötlemisele oma ettevõtte teise hoidlasse või töötlemiskohta või lepingu alusel teise isiku hoidlasse või töötlemiskohta, peab loomakasvatushoone kasutamisel olema tagatud lekkekindla hoidla olemasolu, mis mahutab vähemalt ühe kuu sõnnikukoguse.

Tõsidus: Hinnatakse, kas sõnnikuhoidla puudub või sõnnikuhoidla ei vasta veeseadusest tulenevatele nõuetele.

Ulatus: Ulatuse juures tuleb lähtuda loomapidamishoones peetavatest loomühikutest

Püsivus: Hinnatakse, kui kaua taotleja ei ole nõudeid täitnud.

	1 Mõju keskkonnale praktiliselt puudub	2 Mõju keskkonnale on vähene	3 Mõju keskkonnale on oluline	4 Mõju keskkonnale on väga suur
Tõsidus		Sõnnikuhoidla ei mahuta nõutud sõnniku kogust, kuid vastab veekaitse nõuetele.	Sõnnikuhoidla ei mahuta nõutud sõnniku kogust ja/või ei vasta veekaitse nõuetele.	Sõnnikuhoidla puudub.
Ulatus	11- 50 lü	51 – 100 lü	101 – 300 lü	Üle 300 lü
Püsivus			Nõudeid ei ole täidetud üks aasta	Nõudeid ei ole täidetud kaks või enam aastat

NÕUE 5: Põllumajandustootja peab hoidma loomapidamishoonetes tekkivat sõnnikut sõnnikuhoiulates ja/või aunades, sõnnikuaun paikneb veeobjektide suhtes nõutud kaugusel ning aunades hoidmise tingimustest peetakse kinni.

Tõsidus: Hinnatakse sõnnikuauna nõuetele vastavust, asupaika ning sõnniku hoidmist väljaspool haritavat maad.

Ulatus: Hinnatakse, kas sõnnikuga on reostatud veekogu, allikas või karstilehter

Püsivus: Hinnatakse, kui kaua nõudeid ei ole täidetud.

	1 Mõju keskkonnale praktiliselt puudub	2 Mõju keskkonnale on vähene	3 Mõju keskkonnale on oluline	4 Mõju keskkonnale on väga suur
Tõsidus	Sõnnikuaun ei ole nõuetekohaselt kaetud	Sõnnikuaun paikneb samas kohas kahel teine-teisele järgneval aastal	Sõnnikuaun paikneb veekaitsevööndis; sõnnikut hoiustatakse väljaspool haritavat maad või hoidlat	Sõnnikuaun paikneb allikale või karstilehtrile lubatust lähemal
Ulatus		Sõnnikuga ei reostatud veekogu, allikat või karstilehtrit		Sõnnikuga on reostatud veekogu, allikat või karstilehtrit
Püsivus			Nõudeid ei ole täidetud üks aasta	Nõudeid ei ole täidetud kaks või enam aastat

NÕUE 6: Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta keskmiselt kuni 170 kg lämmastikku ja 25 kg fosforit aastas, kaasa arvatud karjatamisel loomade poolt maale jäetavas sõnnikus sisalduv lämmastik ja fosfor. Mineraalväetistega on lubatud aastas anda haritava maa ühe hektari kohta selline kogus lämmastikku ja fosforit, mis on põllumajanduskultuuride kasvuks vajalik. Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kilogrammi hektari kohta aastas, tuleb anda jaotatult.

Tõsidus: Hinnatakse ebasobiva kasutusaja ning tingimuste ja/või üleväetamise suuruse põhjal. Tõsidus oleneb üleväetamise suuruselt hinnatuna lämmastikukilogrammides hektari kohta kui ka kasutusaegadest.

Ulatus: Hinnatakse, millises ulatuses toimub üleväetamine koguselisena arvatuna protsentidesse.

Püsivus: Hinnatakse perioodi, mille jooksul nõuet eirati. Üleväetamise kogusest sõltub ka see, kui kaua taastumine aega võtab.

	1 Mõju keskkonnale praktiliselt puudub	2 Mõju keskkonnale on vähene	3 Mõju keskkonnale on oluline	4 Mõju keskkonnale on väga suur
Tõsidus		Üleväetamine kuni 9 kg N/ha	Üleväetamine 9-30 kg N/ha ja/või sõnniku/mineraalväetise laotamine keelatud ajal ja kohas	Üleväetamine alates 31 kg N/ha ja/või ulatuslik sõnniku/mineraalväetise laotamine keelatud ajal ja kohas
Ulatus		Kuni 5,0%	5,1– 20 %	Üle 20 %
Püsivus		Mõju ulatub kuni 1 vegetatsiooniperioodini	Mõju ulatub 2 kuni 3 vegetatsiooniperioodi	Mõju on pikaajaline (üle 3 vegetatsiooniperioodi)

NÕUE 7: Mineraalväetise hoidla peab olema ehitatud nii, et väetis ei satuks keskkonda.

Tõsidus: Hinnatakse hoidla olukorda ning vastavust kehtestatud hoidmisnõuetele.

Ulatus: Hinnatakse asukohta, kus väetis on sattunud keskkonda. Piirangutega alad on kaitstavad loodusobjektid, NTA ja veekaitsevöönd.

Püsivus: Hinnatakse kui kaua nõudeid on rikutud ning kas keskkonda sattunud väetist on võimalik kokku koguda.

	1 Mõju keskkonnale praktiliselt puudub	2 Mõju keskkonnale on vähene	3 Mõju keskkonnale on oluline	4 Mõju keskkonnale on väga suur
Tõsidus		Päas hoidlasse ei ole piiratud tavalisi abinõusid rakendades.	Hoidla konstruktsioonid pole lekkekindlad	Väetised on sattunud hoidlast keskkonda.
Ulatus		Väetise sattumine keskkonda hoidla lähiümbruses.	Väetise sattumine keskkonda hoidla lähiümbruses piirangutega alal	Väetise sattumine keskkonda hoidla lähiümbruses veekaitsevööndis
Püsivus		Nõudeid ei ole täidetud üks aasta	Nõudeid ei ole täidetud kaks või enam aastat	Keskkonda sattunud väetist ei ole võimalik kokku koguda.

NÕUE 8: Veekaitsevööndis on keelatud väetise kasutamine ning sõnnikuhoidla või -auna paigaldamine.

Veekaitsevööndi ulatus tavalisest veepiirist on:

- Läänemerel, Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel ning Võrtsjärvel – 20 m;
- teistel järvedel, veehoidlatel, jõgedel, ojadel, allikatel, peakraavidel ja kanalitel ning maaparandussüsteemide eesvooludel – 10 m;
- maaparandussüsteemide eesvooludel valgalaga alla 10 km² – 1 m.

Tõsidus: Hinnatakse veekaitsevööndis orgaanilise- või mineraalväetise kasutamist.

Ulatus: Lähtutakse veekaitsevööndis keelatud tegevusega hõlmatud ala suuruselt.

Püsivus: Hinnatakse mitu korda taotluse aastal on väetisi veekaitsevööndis kasutatud.

	1 Mõju keskkonnale praktiliselt puudub	2 Mõju keskkonnale on vähene	3 Mõju keskkonnale on oluline	4 Mõju keskkonnale on väga suur
Tõsidus		On kasutatud orgaanilist väetist	On kasutatud mineraalväetist	On kasutatud orgaanilist- ja mineraalväetist
Ulatus		Kuni 10 % veekaitsevööndi ulatusest	11 % kuni 20 % veekaitsevööndi ulatusest	Üle 20 % veekaitsevööndi ulatusest
Püsivus		Üks kord taotluse aasta jooksul	Kaks korda taotluse aasta jooksul.	Üle kahe korra taotluse aasta jooksul.